

REMISSYTTRANDE

Utbildningsdepartementet

2025-03-05

Dnr 0994/24

Er referens: U2024/02220

Remissyttrande över En ny lag om forskningsetiska krav på och etikprovning av forskning som avser människor (Ds 2024:21)

Brottsförebyggande rådet (Brå) har fått rubricerade promemoria på remiss och har följande synpunkter.

Brå har under en längre tid efterfrågat åtgärder när det kommer till etikprovning för att effektivisera myndighetens forskningsverksamhet och i synnerhet de regeringsuppdrag som myndigheten har. Brå är därför som utgångspunkt positiv till att undantag från etikprovning införs i vissa fall. Däremot kan Brå konstatera att förslagets utformning innebär att myndighetens forskning, så som forskningsprojekten bedrivs idag, inte i någon större utsträckning kommer att omfattas av de föreslagna undantagen från etikprovning. Brå förväntar sig därför inte att förslagen, om de genomförs, skulle medföra påtagliga förbättringar för myndigheten eller för andra forskningshuvudmän med liknande verksamhet.

Samtidigt ser Brå en risk med att förslaget om att forskningshuvudmän ska anta forskningsetiska riktlinjer, med tillhörande förslag om bedömning och dokumentation utifrån dessa, kommer att innebära en något ökad arbetsbörda för Brå. Denna arbetsbörda kommer att beröra även sådan forskning som idag inte behöver etikprövas. I denna del kan förslagen anses vara en skärpning av kraven på forskningshuvudmännen. Brå ställer sig tveksam till om det är en önskvärd effekt, särskilt utifrån direktivens utformning. Brå ställer sig även frågande till i vad mån dessa förslag följer av dataskyddsförordningens krav. Brås uppfattning är att det endast är sådan forskning som idag kräver etikprovning men som kommer att omfattas av de föreslagna undantagen som kräver andra skyddsåtgärder än etikprovning.

Detta yttrande avges av tillförordnad generaldirektör Jonas Trolle efter föredragning av verksjurist Lejla Fazlinovic. I beredningen har enhetscheferna Anna Hansson, Daniel Vesterhav och David Shannon, chefsjuristen Cecilia Eneman, statistik- och utredningsrådet Louise Ekström och forsknings- och utredningsrådet Erik Grevholm deltagit.